

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2026-05-18

§ 87

Diarienummer: KS/2026:5

Ekonomisk uppföljning 2026 - handlingsplaner för en ekonomi i balans

Bakgrund

Till följd av negativa prognoser vid den ekonomiska uppföljningen med prognos efter februari månads utgång beslutade kommunstyrelsen 2026-04-01/ § 77 att omsorgs- och socialnämnden och utbildningsnämnden till kommunstyrelsens sammanträde 2026-05-27, ska inkomma med en handlingsplan för en ekonomi i balans.

Sammanfattning

Omsorgs- och socialnämnden har genom beslut 2026-04-28/ § 70 inkommit med en åtgärdsplan för ekonomi i balans. Omsorgs- och socialförvaltningen har fattat beslut om åtgärder utöver redan fortgående arbete och nämnden har beslutat om ytterligare åtgärds punkter.

Utbildningsnämnden har efter prognosen i februari fattat beslut om att genomföra åtgärder som medfört att de nämnden prognostiserar för en ekonomi i balans, varpå en särskild handlingsplan inte bedöms nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2026-05-08

Protokollsutdrag omsorgs- och socialnämnden 2026-04-28/ § 70

Rapport - Ekonomisk uppföljning med prognos mars 2026, omsorgs- och socialnämnden

Bilaga till ekonomisk uppföljning och prognos - Åtgärdsplan för ekonomi i balans, mars 2026, omsorgs- och socialnämnden

Kommundirektören redogör för ärendet.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen tar del av omsorgs- och socialnämndens handlingsplan för ekonomi i balans.
2. Kommunstyrelsen noterar att utbildningsnämnden i prognos för tertial 1 prognostiserar för en ekonomi i balans.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Omsorgs- och socialnämnden
Utbildningsnämnden
Ekonomi- och styrningsavdelningen
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2026-05-08
Diarienummer KS/2026:5

Handläggare
Hannes Tomasson

Kommunstyrelsen

Ekonomisk uppföljning 2026 - handlingsplaner för en ekonomi i balans

Bakgrund

Till följd av negativa prognoser vid den ekonomiska uppföljningen med prognos efter februari månads utgång beslutade kommunstyrelsen 2026-04-01/ § 77 att omsorgs- och socialnämnden och utbildningsnämnden till kommunstyrelsens sammanträde 2026-05-27, ska inkomma med en handlingsplan för en ekonomi i balans.

Sammanfattning

Omsorgs- och socialnämnden har genom beslut 2026-04-28/ § 70 inkommit med en åtgärdsplan för ekonomi i balans. Omsorgs- och socialförvaltningen har fattat beslut om åtgärder utöver redan fortgående arbete och nämnden har beslutat om ytterligare åtgärds punkter.

Utbildningsnämnden har efter prognosen i februari fattat beslut om att genomföra åtgärder som medfört att de nämnden prognostiserar för en ekonomi i balans, varpå en särskild handlingsplan inte bedöms nödvändig.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2026-05-08

Protokollsutdrag omsorgs- och socialnämnden 2026-04-28/ § 70

Rapport - Ekonomisk uppföljning med prognos mars 2026, omsorgs- och socialnämnden

Bilaga till ekonomisk uppföljning och prognos - Åtgärdsplan för ekonomi i balans, mars 2026, omsorgs- och socialnämnden

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen tar del av omsorgs- och socialnämndens handlingsplan för ekonomi i balans.
2. Kommunstyrelsen noterar att utbildningsnämnden i prognos för tertial 1 prognostiserar för en ekonomi i balans.

Beslutet skickas till
Omsorgs- och socialnämnden
Utbildningsnämnden
Ekonomi- och styrningsavdelningen
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum	2026-05-08
Diarienummer	KS/2026:5

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Mjölby kommun, Kommunstyrelsen 2026-04-01

§ 77

Diarienummer: KS/2026:5

Ekonomisk uppföljning med prognos februari 2026

Bakgrund

I kommunens uppföljningsprocess för mål och budget ska samtliga nämnder efter februari månads utgång upprätta en prognos för nämndens ekonomi vid årets slut.

Sammanfattning

Mjölby kommun har ett budgeterat resultat på 45,4 miljoner kronor för 2026. I föreliggande prognos bedöms årets resultat bli 1,7 miljoner kronor vilket innebär en avvikelse mot budget på -43,7 miljoner kronor.

Nämnderna redovisar sammantaget en avvikelse mot budget på -40,6 miljoner kronor. Omsorgs- och socialnämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden prognosticerar underskott. Finansieringens redovisar en prognosavvikelse mot budget på -3,1 miljoner kronor.

Under årets två första månader uppgår investeringarna till 31,2 miljoner och prognosen för året uppgår till 478,8 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-03-24

Nämndernas ekonomiska uppföljning med prognos februari 2026

Redovisningsstrateg redogör för ärendet.

Beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att ekonomisk uppföljning med prognos februari 2026 ska läggas till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ekonomisk uppföljning med prognos februari 2026 ska delges kommunfullmäktige.
3. Kommunstyrelsen beslutar att omsorgs- och socialnämnden och utbildningsnämnden till kommunstyrelsens sammanträde 2026-05-27, ska inkomma med en handlingsplan för en ekonomi i balans.

—

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Omsorgs- och socialnämnden
Utbildningsnämnden
Ekonomiavdelningen
Akten
Revisionen PWC

Mjölby kommun

Ekonomisk uppföljning med prognos mars 2026

Omsorgs- och socialnämnden

Beslutad av: Omsorgs- och socialnämnd 2026-04-28/§ 70

Diarienummer: 2026:13

Dokumentansvarig nämnd: Omsorgs- och socialnämnd

Dokumentansvarig tjänsteperson: förvaltningschef

1. Ekonomi

1.1 Driftredovisning

Tabell 1: Prognos och budgetavvikelse per budgetverksamhet i tusen kronor.

Budgetverksamhet	Prognos	Driftbudget	Budgetavvikelse
Nämnd och styrelseverksamhet	2 049	2 084	35
Gemensam förvaltning	29 894	36 067	6 173
Äldreomsorg	408 629	396 086	-12 542
Funktionsstöd ej LSS/SFB	18 205	18 256	51
Insatser enligt LSS	196 436	193 383	-3 054
Individ- och familjeomsorg	181 126	156 373	-24 754
Särskilt riktade insatser	13 585	14 593	1 008
Summa	849 924	816 841	-33 082

Tabell 2: Prognos för fördelning av intäkter och kostnader i tusen kronor.

Intäkt/kostnad	Prognos	Driftbudget	Budgetavvikelse
Intäkter	-91 333	-87 423	3 910
Personalkostnader	635 244	621 700	-13 543
Lokalkostnader	65 222	64 967	-255
Övriga kostnader	239 126	216 516	-22 610
Kapitalkostnader	1 664	1 081	-583
Summa	849 924	816 841	-33 082

Nämnden har en budget på 816,8 miljoner kronor (mkr) år 2026 och prognostiserar knappt 852 mkr i kostnader, detta innebär ett underskott om cirka 33,1 mkr.

Den i särklass största posten som orsakar underskottet är externa placeringar inom barn och unga som i denna prognos uppgår till -26,1 mkr.

Bortsett från dessa externa placeringar ovan finns övriga underskott i förvaltningen om 7,0 mkr, varav de största avvikelserna är:

- Hälso- och sjukvårdsenheten -6,3 mkr
- LSS boenden -4,5 mkr
- Hemtjänsten -3,2 mkr
- Särskilt boende -2,9 mkr

Se vidare under rubrik Äldreomsorg respektive LSS och funktionsstöd för orsakerna till dessa avvikelser. Nämnden har ofördelade medel om + 8,5 mkr som dämpar det totala underskottet. I denna prognos nyttjas hela denna pott med ofördelade medel för att nå aktuellt resultat.

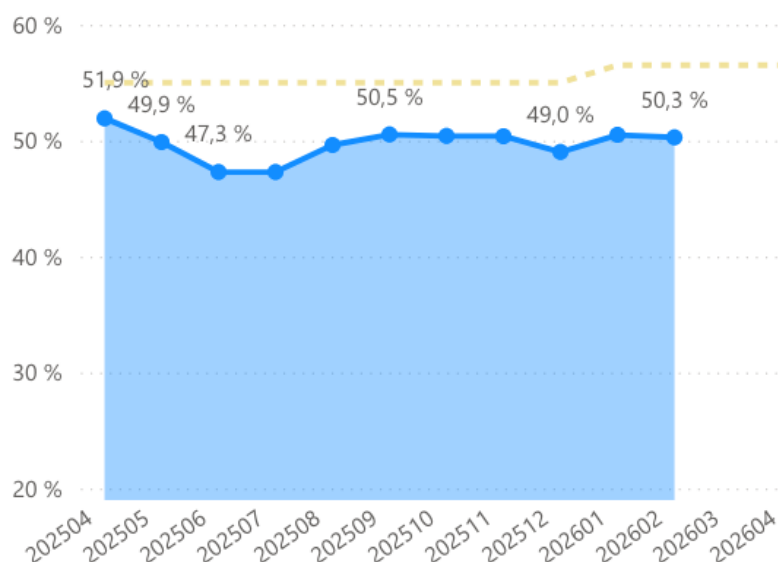
1.1.1 Gemensam förvaltning

Nämnden har ofördelade medel om ca 8,5 mkr budgeterat inom denna verksamhet som genererar +8,5 mkr och nyttjas i sin helhet för att uppnå aktuellt resultat. Statsbidragen från Migrationsverket ligger också här och påverkar prognosen positivt med en prognos på ca +0,2 mkr över budget. Otillräcklig budgettilldelning för delar av förvaltningens kostnader för verksamhetssystemen, med en prognos på -1,5 mkr, drar dock ned överskottet inom gemensam förvaltning.

1.1.2 Äldreomsorg

Hemtjänst -3,2 mkr

Hemtjänsten behöver nå en nyttjandegrad i genomsnitt om ca 55% (dvs. 55% av arbetad tid ska vara direkt brukartid) för att uppnå en budget i balans. Per februari så är nyttjandegraden 50,3%. Arbetet framåt kommer fokusera på åtgärdsplaner för de områden med för låg nyttjandegrad och med tertialvisa delmål för varje hemtjänstområde.

Särskilt boende -2,9 mkr

De kommunala vårdboendena visar just nu underskott på totalt ca -2,9 mkr. Årets första månader har haft personer hos sig med stora behov av extra bemanning för att säkerställa trygg vård och omsorg samt arbetsmiljö. Då kommunen ännu bara har drivit Vifolkagårdens vårdboende och Slomarps vårdboende i mindre än ett år (det sistnämnda mindre än ett halvår) och dessutom bara har utfall för årets tre första månader är prognosen fortfarande osäker.

Hälso- och sjukvård -6,3 mkr

Hälso- och sjukvårdsenheten går in i en ny organisering som ska vara mer robust och mindre känslig för personalförändringar, vilket förväntas leda till ett klart minskat behov av hyrpersonal. Dock så fasas fortfarande hyrpersonal och vikarier ut, vilket orsakar underskott. Hur organisationen sätter sig framgent och i vilken mån ytterligare frånvaro/personalomsättning sker påverkar det ekonomiska utfallet.

1.1.3 LSS och funktionsstöd

Den särskilda satsningen från 2025, som bland annat innefattade hemtagning av två externa placeringar har lett till minskade kostnader för köpta placeringar och prognosen, utifrån aktuella placeringar, visar fortsatt på ett överskott om ca 1,5 mkr. Kommunens egna boenden visar en liten förbättring i prognosen men dock fortsatt ett underskott på totalt ca -4,5 mkr. Bidragande orsak till underskottet på ett par av boendena är brukare som initialt haft ett högre personalbehov som krävt en ökad bemanning.

1.1.4 Individ- och familjeomsorg och särskilt riktade insatser

De kommunala verksamheterna inom IFO och arbetsmarknadsåtgärder visar ett positivt ekonomiskt resultat.

I detta läge prognostiseras inget underskott inom ekonomiskt bistånd, den prognosen är dock mycket osäker då makroekonomiska faktorer i samhället och samhällsekonomin konjunktur spelar en mycket stor roll i kostnaderna för ekonomiskt bistånd.

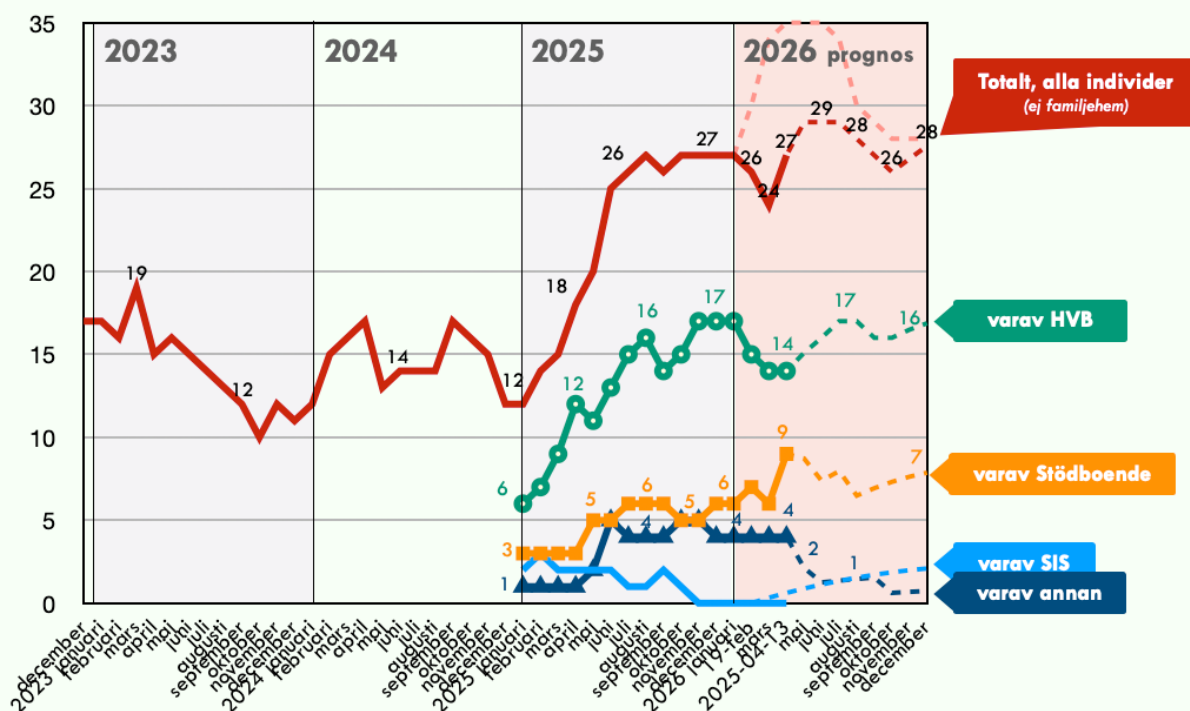
Underskottet orsakas, precis som under 2025, av externa placeringar inom barn och unga. Prognosen för 2026 visar på ett underskott om 26,2 mkr. Prognosen bygger på två komponenter:

- A. Individgenomgång av de befintliga besluten på externa placeringar med kvalificerad bedömning av handläggare för vilket avslutsdatum som realistiskt kan förväntas på den aktuella placeringen. Denna del av prognosen är en relativt säker del av prognosen.
- B. Antaganden om hur många beslut som kommer att tillkomma månadsvis framgent om extern placering samt längden på dessa tillkommande beslut. Dessa antaganden bygger på analys av historisk statistik, en statistik som visar på mycket stora variationer över tid. Denna del av prognosen är mycket osäker.

Prognosen kan sammanfattas till följande utveckling av antalet placerade. Den röda linjen visar totalt antal placerade historiskt och (streckad) prognos framgent. Även om denna antalsstatistik visar sig stämma är osäkerheten ändå betydande utifrån att kostnaden per dygn varierar stort beroende på individens specifika behov och att denna är okänd för de tillkommande besluten enligt komponent B ovan.

Sedan förra prognosen har denna skrivits ned något, från 29 mkr till 26 mkr på helårsbasis. En orsak är ett statsbidrag som subventionerar placeringar nu är beslutat och medräknat, en annan orsak är att antalet placerade minskat mer än väntat under mars månad från 27 individer i januari till 24 individer i mars.

Externa placeringar barn och unga (exkl. familjehem) Antal individer.

1.1.5 Åtgärder för en ekonomi i balans

Omsorgs- och socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag att ta fram och genomföra åtgärdsplaner för att verksamheter som uppvisar underskott, särskilt hälso- och sjukvårdsenheten, LSS-boende, hemtjänst och särskilt boende inom äldreomsorg, ska nå en ekonomi i balans under 2026 (2026-03-31 §48). Planerna ska redovisas till nämnden månadsvis i samband med ordinarie ekonomisk uppföljning samt fördjupad tertialvis rapportering i samband med ordinarie tertialuppföljning. Därutöver ska extra återrapportering ske vid avvikelser som riskerar att öka underskotten eller försämrar åtgärdsplanernas genomförande.

Omsorgs- och socialförvaltningen har med anledning av detta och det ekonomiska läget redan beslutat om två direkta åtgärder:

- Förstärkt vakansprövning för hela förvaltningen: Alla nyrekryteringar av tillsvidareanställd personal samt längre vikariat ska lyftas till respektive verksamhetschef för bedömning om en tjänst kan tillåtas stå vakant eller att återtillsättning förskjuts en tid framåt.
- Inga övernattnings i samband med konferenser som bokas efter 1 april.

Med anledning av uppdraget så arbetar förvaltningen vidare på en åtgärdsplan och kommer till nämndens sammanträde den 28 april ta fram ett antal punkter för nämnden att ta ställning till om att gå vidare med eller ej. Ärendet kompletteras med ett utskick närmre inpå sammanträdet med detta underlag.

1.2 Investeringsredovisning

Tabell 3: Utfall, budget, prognos och avvikelse i tusen kronor för investeringar per projektområde.

Projektområde	Ack utfall	Budget	Prognos	Budgetavvikelse
Ram för mindre investeringar	2 421	12 500	12 500	0
Summa	2 421	12 500	12 500	0

Ett stort antal omvårdnadssängar på särskilt boende planeras att under 2026 bytas ut, vilket är orsaken till att investeringsbudgeten är ovanligt hög under 2026. Detta räknar förvaltningen med kommer att utföras enligt plan.

Mjölby kommun

Mjölby kommun
Telefon: 010-234 50 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

**Världsvan
& Hemkär**

Åtgärdsplan och ekonomiska effekter om uppdrag genomförs

			2026		2027		
Omr.	#	Åtgärdsformulering	Budget 2026	Beräknad effekt 2026*	Plan	Status	Kommentar
Nya punkter							
Alla	10	Förstärkt vakansprövning (fr.o.m 1 april 2026).	-	osäker	endast 2026	Beslutad av förvaltning	Fr.o.m. 1 april 2026 lyfts alla nyrekryteringar av tillsvidareanställd personal samt längre vikariat till verksamhetschef.
Alla	11	Konferenser med övernattningar stoppas	-	osäker	endast 2026	Beslutad av förvaltning	Fr.o.m. 1 april 2026 bokas inga nya konferenser med övernattningar.
SÄBO	12	Justera antalet somatikavdelningar	-	+ 1 000 tkr	+ 4 000 tkr	Föreslås till utredning	4 mkr är en preliminär siffra som speglar effekten av somatikavdelning, ca 7 platser färre inom kommunen.
LSS	13	Arbetet att omvandla PUS-beslut till LSS beslut fortgår	-	0 tkr	+ 2 400 tkr	Pågår	2,4 mkr effekt i fördelningssystemet för LSS. Hänger samman med öppnandet av Sankta Ingrid's LSS-boende.
HT	14	Bemanningsplanering för att fortsätta öka nyttjandegraden	-	+ 1 020 tkr	+ 2 040 tkr	Pågår	Ca 1,2 mkr per procentenhet. Prognosen bygger bygger på att Hemtjänsten som helhet ökar knappt 2 procentenheter i nyttjandegrad under år 2026
HSE	15	Bemanning HSE: Avveckla timvikarier och hyrpersonal snarast (avser ej sommarperioden). Eventuella tillsättningar utanför sommarperiod beslutas av verksamhetschef.	-	+ 1 000 tkr	-	Föreslås till nämndsbeslut	HSE budget 2026 bygger på principen om "överanställning": att grundbemanning utökas på bekostnad av att timvikarier och hyrpersonal ej förekommer. Just nu förekommer både ökad grundbemanning samt hyr- och timpersonal. Sommarperioden är undantagen detta resonemang, där det alltid behövs timvikarier och, i viss mån, även hyrpersonal.
HSE	16	Fastställ nyckeltal/bemanningskrav till legitimerad personal, som sedan ska ingå i uppdragsbeskrivningar	-	-	-	Föreslås till utredning	Föreslås integreras i arbetet/uppdraget att upprätta uppdragsbeskrivningar.

Punkter pågående sedan tidigare						
6	Utveckling Team Hemmaplan inom IFO (särskild satsning i budget 2025)	+ 2 500 tkr	osäker	+ 3 500 tkr	Beslutad och PÅGÅR	Teamet är pågående och har över 20 ärenden (1 april 2026)
7	LSS: Jobba för att gruppboendestäder endast nyttjas av individer med LSS 9§9 beslut.		osäker	+ 2 400 tkr	Beslutad och PÅGÅR	Väntar på en extern lägenhet som kan frilägga två LSS-gruppboendeplatser (1 april 2026).
8	LSS: Sankta Ingrid, snabbstart av LSS-boende (särskild satsning i budget 2025)	0 tkr	0 tkr	+ 3 208 tkr	Beslutad och PÅGÅR	Processen är påbörjad, ritningar upprättade och beslutad investeringsbudget av KF. Planeras vara färdigställt sent 2026 eller början av 2027. 2 ärenden inom insatser Personligt Utformat Stöd väntas kunna avslutas i samband med detta.
9	LSS: Införa bilaga J inom LSS	+ 500 tkr	0 tkr	+ 1 100 tkr	Beslutad och PÅGÅR	Budget 2025: Införa bilaga J på 2 st boenden. Inga ytterligare boenden med Bilaga J. Utvärderas löpande. (1 april 2026)

		2026		2027		
Omr.	# Åtgärdsformulering	Budget 2026	Beräknad effekt 2026*	Plan	Status	Kommentar
GENOMFÖRDA:						
1	LSS: Lövgatan - prioritera externa placeringar	+ 5 211 tkr	+ 5 211 tkr	+ 5 211 tkr	GENOMFÖRD	Nya LSS- boendet öppnade senhösten 2025 som ledde till att 2 externa placeringar kunde avslutas.
2	Vårdboende: Avveckla S:t Ingrid's vårdboende	+ 5 950 tkr	+ 5 950 tkr	+ 3 050 tkr	GENOMFÖRD	Vårdboendet avvecklat per sista februari 2025. 2027-års siffra kan komma att revideras upp, till följd av den rådande kösituationen.
3	Vårdboende: 7 återöppnade platser Boken	+ 1 850 tkr	+ 1 850 tkr	+ 1 850 tkr	GENOMFÖRD	
4	Trygghetsvårdar/värdinnor, mötesplatser	+ 1 005 tkr	+ 1 005 tkr	+ 1 005 tkr	GENOMFÖRD	Två årsarbetare färre fr.o.m 1 oktober 2024
5	Avveckling Kungsvägens HVB	+ 4 300 tkr	+ 4 300 tkr	+ 4 300 tkr	GENOMFÖRD	Boendet avvecklat fr.o.m 1 okt 2024. Viss hyra och andra kostnader kvarstår in i 2025. Lokalen överförs till hälso- och sjukvårdsenheten.

Mjölby kommun, Omsorgs- och socialnämnden 2026-04-28

§ 70

Diarienummer: OSN/2026:13

Ekonomisk uppföljning och prognos, april 2026 - beslut**Bakgrund**

Omsorgs- och socialförvaltningen upprättar månadsvisa ekonomiska prognoser för att försöka förutse årets resultat. Tre gånger per sammanställs en djupare tertiäluppföljning då även nämndens mål följs upp, dessa kommer nämnden till del i maj, september och januari/februari.

Sammanfattning

Omsorgs- och socialnämnden prognostiserar ett underskott om 33 mkr för år 2026. Den största orsaken är kostnader för externa placeringar inom barn och unga, vars kostnader prognostiseras till 26 mkr över budget för helåret 2026.

Bortsett från externa placeringar för barn och unga uppgår nämndens ekonomiska resultat till ett underskott om 7 mkr, varav de största underskotten finns inom:

- Hälso- och sjukvårdsenheten (- 6 mkr)
- LSS boenden (-4,5 mkr)

Inom bägge dessa verksamheter beror underskotten på organisering och bemanning. Inom Hälso- och sjukvårdsenheten har utfasning av hyrpersonal samt timvikarier gått långsammare än vad som är förmodat i budget 2026.

Omsorgs- och socialnämnden har 2026-03-31/§ 48 gett förvaltningen i uppdrag att upprätta och genomföra åtgärdsplaner för att verksamheter som uppvisar underskott ska nå en ekonomi i balans under 2026. Planerna ska redovisas i samband med ordinarie ekonomisk uppföljning.

Kommunstyrelsen beslutade 2026-04-01/ §77 att omsorgs- och socialnämnden ska inkomma med en handlingsplan för en ekonomi i balans till kommunstyrelsens sammanträde 2026-05-27.

Förvaltningens ledningsgrupp har per den 1 april 2026 beslutat om två åtgärder:

- Förstärkt vakansprövning vid återtillsättningar av tjänster.
- Konferenser med övernattningar stoppas.

Utöver detta fortgår arbetet med att:

- Omvandla beslut om personligt utformat stöd (PUS) till LSS-beslut.
- Bemanningsplanera hemtjänsten för att öka nyttjandegraden. En redovisning sker till nämnden på sammanträdet den 28 april kring detta arbete.

Förvaltningen förslår vidare nämnden att besluta om ytterligare 3 åtgärds punkter:

- Uppdra förvaltningen att utreda antalet somatikavdelningar inom kommunens särskilda boende för äldre och förbereda för att justera ned antalet. Antalet demensavdelningar föreslås förbli oförändrat då det där finns en tydlig kö.

§ 70 fortsättning

- Inom Hälso- och sjukvård (legitimerad personal) besluta att timvikarier och hyrpersonal avvecklas snarast. Detta gäller dock inte sommarperioden och den bemanning som behövs för att täcka upp sommarsemestern. Tillsättningar av hyrpersonal och timvikarier som anses absolut väsentligt hanteras av verksamhetschef.
- Besluta att utöka det befintliga uppdraget att upprätta uppdragsbeskrivningar, till att också inkludera förslag till bemanningskrav till legitimerad personal (nyckeltal, t.ex. antal patienter per sjuksköterska).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, Ekonomisk uppföljning med prognos mars 2026, 2026-04-23

Rapport - Ekonomisk uppföljning med prognos mars 2026, omsorgs- och socialnämnden

Bilaga till ekonomisk uppföljning och prognos - Åtgärdsplan för ekonomi i balans, mars 2026

Protokollsutdrag – KS §77 Ekonomisk uppföljning med prognos februari 2026, 2026-04-01

Protokollsutdrag – OSN §48 Ekonomisk uppföljning med prognos februari 2026, 2026-03-31

Yrkande

Margareta Toorell (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med tilläggsyrkande att Omsorgs- och socialnämnden ska uppdra åt förvaltningen att, som en integrerad del i arbetet för en ekonomi i balans, även inkludera externa placeringar i åtgärdsplanerna. För varje föreslagen åtgärd gällande externa placeringar ska en ekonomisk konsekvensbedömning kombineras med en konsekvensanalys för individen och redovisas i ärendet i tillämpliga delar.

Syftet är att identifiera alternativ där kostnadseffektivitet kan uppnås utan att avkall på kvaliteten eller tryggheten för den enskilde. Förvaltningen ska i detta arbete presentera de delar som är möjliga att tillämpa:

- Alternativa placeringsformer: Exempelvis en jämförelse mellan HVB och förstärkta familjehem, där både prisskillnad och långsiktig effekt för individen redovisas.
- Barnkonsekvensanalys per åtgärd: För varje möjlig åtgärd beskriva förväntad kostnadsbesparing samt konsekvenserna för den enskilde individen utifrån barnkonventionens krav på barnets bästa, kontinuitet i vård och relation, samt risk för sammanbrott i placering.
- Hemtagning och eftervård: Planer för hur individen kan slussas tillbaka till kommunal regi eller mindre kostsamma former, med en analys av risker kontra ekonomiska vinster.
- Upphandlingsöversyn: Förslag på hur direktupphandlade platser kan ersättas av ramavtalsplatser och vad detta innebär för kontinuiteten i vården.

Åtgärdsplanerna för externa placeringar ska redovisas till nämnden månadsvis i samband med ordinarie ekonomisk uppföljning. Fördjupad tertiärvis rapportering i samband med ordinarie tertiäruppföljning. Därutöver extra återrapportering vid avvikelser som riskerar att öka underskotten eller försämrar åtgärdsplanernas genomförande.

Hamid Youssefi (SD) yrkar bifall till Toorells (M) tilläggsyrkande.

Anna Johansson (S) yrkar avslag på Toorells (M) tilläggsyrkande med hänvisning till att underskottet avseende placerade barn och unga i huvudsak är behovsdrivet och en följd av att nämnden fullgör sitt lagstadgade ansvar att ge barn och unga skydd, vård och stöd utifrån

§ 70 fortsättning

individuellt bedömda behov, i enlighet med socialtjänstens övergripande mål och kommunens yttersta ansvar (2 kap. 1 § och 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400)).

Vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa vara en primär övervägning enligt artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter samt 3 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400). För barn som placeras utanför det egna hemmet ska särskild vikt fästas vid trygghet, stabilitet och kontinuitet i vården, i enlighet med barnkonventionens artikel 20 och bestämmelserna om vård och uppföljning av placerade barn (22–23 kap. socialtjänstlagen (2025:400)).

Majoriteten bedömer att det föreslagna uppdraget innebär en risk för att ytterligare politiska styrsignaler förs in i individnära frågor, vilket kan skapa otydlighet i ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltning och riskera att ekonomiska överväganden uppfattas som styrande i beslut som enligt lag ska grundas på individuella behov, professionella bedömningar och rättssäker handläggning (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400)).

Mot denna bakgrund, och i ljuset av nämndens äskande av medel för att säkerställa lagstadgade insatser av god kvalitet, bedömer majoriteten att fokus bör ligga på att trygga tillräckliga resurser för att fullgöra sitt uppdrag, snarare än att införa ytterligare styr- och uppföljningskrav som riskerar att påverka rättssäkerheten i individärenden.

Claes Samuelsson (C) yrkar bifall till Johanssons (S) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Anna Johansson (S) ställer proposition på förvaltningens förslag till beslut och finner att nämnden beslutar i enlighet med förslaget.

Ordförande Anna Johansson (S) ställer därefter proposition på Toorells, (M) tilläggsyrkande och finner att nämnden beslutar att avslå tilläggsyrkandet.

Reservation

Margareta Toorell (M), Ulla Karlsson (M), Filip Hjertqvist (M) och Hamid Youssefi (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Toorells (M) tilläggsyrkande.

Protokollsanteckning

Margareta Toorell (M) lämnar följande protokollsanteckning:

Moderaterna och Sverigedemokraterna konstaterar att externa placeringar, till följd av sin omfattning och de snabbt stigande kostnaderna, inte kan undantas från en strategisk analys för att uppnå en budget i balans vid årsskiftet 2026. Att undanta dem från åtgärdsplaner utan en samlad konsekvensanalys riskerar att förskjuta problemet snarare än lösa det.

Vårt yrkande – som avslogs av majoriteten - innebär att förvaltningen, som en integrerad del i arbetet för ekonomi i balans, även ska inkludera externa placeringar i åtgärdsplanerna. För varje föreslagen åtgärd ska en ekonomisk konsekvensbedömning kombineras med en konsekvensanalys för individen. Förvaltningen ska i tillämpliga delar bl.a. redovisa alternativa placeringsformer, möjligheter till hemtagning och eftervård, samt en

upphandlingsöversyn – allt med hänsyn till barnkonventionens krav på barnets bästa, kontinuitet i vård och relation.

§ 70 fortsättning

Beslut

1. Omsorgs- och socialnämnden har tagit den av den ekonomiska uppföljningen.
2. Omsorgs- och socialnämnden uppdrar åt omsorgs- och socialförvaltningen att utreda antalet somatikavdelningar inom kommunens särskilda boenden för äldre och förbereda för att justera ned antalet. Slutligt beslut för att justera ned antalet avdelningar ska lyftas till nämnd tillsammans med den färdiga utredningen.
3. Omsorgs- och socialnämnden beslutar att Hälso- och sjukvårdsenhetens timvikarier och hyrpersonal snarast avvecklas (undantaget sommarsemesterperioden). Tillsättningar av hyrpersonal och timvikarier som anses absolut väsentligt hanteras av verksamhetschef.
4. Omsorgs- och socialnämnden beslutar att utöka det befintliga uppdraget som förvaltningen har att upprätta uppdragsbeskrivningar, till att också inkludera förslag till bemanningskrav till legitimerad personal.

Beslutet skickas till
Akten
Kommunstyrelsen